

N:o 293.

A/ Herr E. Dofsén: Angående anslags beviljande till aflöning af ytterligare en provincial-läkare inom hvar och ett af Kopparbergs, Jemtlands och Vesterbottens län, äfvensom om tilldelande af erforderliga tjenstgöringspenningar åt sådana nya provincial-läkare, som till följd af brist på inkomst genom enskild praktik skulle komma att sakna erforderlig utkomst.

Behovet af en förbättrad reglering af läkarevården i landet, som länge varit känt och erkänt, har i sednare tider föranledt uppoffringar af Staten för detsamma afhjelpande, och de orter, der befolkningen icke saknat förmåga att fullgöra de stadgade villkoren för en förbättrad provincial-läkarevård, hafva tid efter annan kommit i åtnjutande af en sådan förmån, så att numera den kännbara bristen på läkare hufvudsakligen blott kvarstår för de trakter, der inkomst af enskild praktik saknas för att bereda läkaren tarflig bergning, på sätt närmare ådagaläggas af Kongl. Sundhets-kollegii härvid i transsumt bilagde underdåniga skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 31 Oktober sistlidna år. Deruti vitsordas angelägenheten af medels anvisande för nya provincial-läkarelöner i Vesterbottens, Jemtlands och Stora Kopparbergs län af 1,500 Riksdaler för hvardera, samt till tjenstgöringspenningar åt de der anställande läkarne ett ökad anslag af 1,300 Riksdaler. Oaktadt den sparsamhet, som under för handen varande förhållanden måste tillkomma en hvar, har Svenska Staten och folket visat sitt deltagande för den lidande menskligheten, och hyser jag derföre till Riksdagen den förhoppning, att den icke skall vägra att anslå de medel, som, enligt hvad ofvan berördt är, erfordras för att afhjelpa den vitsordade bristen på läkarevård inom ofvannämnda tre län. Då jag tillhör den del af Stora Kopparbergs län, som i Kongl. Sundhets-kollegii ofvanberörda framställning är afsedd, föranlåtes jag särskildt utbedja mig uppmärksamheten å de förhållanden,

som der göra behovet af en särskild provincial-läkare särdeles kännbart. Vester-Dalarnes fögderi, omfattande socknarne Floda, Nås, Säfsnäs, Jerna, Äppelbo, Malung med kapellerna Ytter-Malung, Tyngsjö och Öije samt Lima och Transtrand, utgör ett provincialläkare-distrikt med station för läkaren i Nås. Derifrån har han till de nordligaste gårdarne i Transtrandsdalen 18 mil, till Transtrands kyrka 13 mil, till Lima kyrka $11\frac{1}{4}$ mil, till Lima Finmark 15 mil, till Öije kapell 9 mil, till Öfver-Malungs kyrka $7\frac{1}{4}$ mil, till Tyngsjö kapell 10 à 11 mil, till Ytter-Malungs kapell 6 mil, till Äppelbo Finmark 6 à $7\frac{1}{2}$ mil och till Äppelbo kyrka $4\frac{1}{4}$ mil. Deraf inses lätt dels vidsträcktheten af distriktet efter allmänna vägen der sådan finnes, som egentligen icke är förhållandet ofvanför Transtrands kyrka och Finmarkerna och till en stor del i de vidsträckta bygderna i hvardera af ofvannämnde socknar, dels ock omöjligheten för en person att kunna lemna erforderlig hjälp åt de sjuke eller vid olycksfall skadade och lidande. På det att äfven de aflägsna bygdernas befolkning någon gång må få tillfälle att rädföra sig med läkare, hvars biträde de icke hafva medel att bekosta, hvilket i allmänhet är förhållandet inom hela distriktet och förnämligast i de fyra nordligaste socknarne, Äppelbo, Malung, Lima och Transtrand, är väl förordnad att han fyra gånger årligen skall på allmän bekostnad besöka hvarje af distriktets kommuner, men en hvar kan lätt inse, huru föga tillfyllestgörande helso- eller sjukvård en sådan embetsresa genom distriktet, under kort uppehåll i hvardera socknen, kan lemna, ehuru befolkningen derom på förhand underrättas, äfvensom att genom anställandet af en läkare med station i Malung för dessa fyra vidsträckta socknar en högst väsendtlig förbättring af läkarevården kan vinnas, då läkaren oftare, utan de stora kostnader, som resorna genom det långa distriktet medför, då kan besöka hvardera af det-sammas kommuner och längre uppehålla sig der, än under för handen varande förhållanden är möjligt.

På grund af detta allt vågar jag vördsamt föreslå:

- 1:o att Riksdagen måtte anvisa medel till en ny provincial-läkare-lön för hvardera af Stora Kopparbergs, Jemtlands och Vesterbottens län af 1,500 Riksdaler med tillsammans 4,500 Riksdaler.
- 2:o att Riksdagen måtte anvisa ytterligare 1,300 Riksdaler i och för tilldelandet af erforderliga tjenstgöringspenningar åt nya provincial-läkare, som i brist på inkomst af enskild praktik skulle komma att sakna erforderlig utkomst.
- 3:o att, derest förutnämnda anspråk icke skulle till alla delar vinna bifall, Riksdagen dock måtte anslå lön för en provincial-läkare i Öfre Vester-Dalarnes län med 1,500 Riksdaler, samt 750 Riksdaler till tjenstgöringspenningar för samma läkare, åt hvilken kommunerna utfäst att tillhandahålla lämplig bostad, men

som, i anseende till befolkningens fattigdom, ej kan påräkna för sin tarfliga bergning erforderlig inkomst af enskild praktik.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1868.

Eric Dojsén.

Häri instämma

Gustaf Heggström,

Eric Ersson
från Jemtland.

N:o 294.

Af Herr Sven Nilsson: Angående förändrad organisation af Rikets försvarsväsende,

För ett fritt och sjelfständigt folk måste omsorgen om dess försvarsväsende vara en af de angelägnaste, emedan om detta är bristfälligt äfventyras både frihet och sjelfständighet. Svenska folket, som af urminnes varit både fritt och sjelfständigt, har ock villigt underkastat sig uppoffringar för sitt försvarsväsende, stundom större än dess krafter medgifvit, och städse nog stora för sitt ändamål, såvida de blifvit rätt och väl använda. Men historien visar att så icke alltid varit förhållandet. Det har händt, både att den ena medborgaren eller samhällsklassen måst bära stora bördor för försvaret af frihet och sjelfständighet, då en annan, till följd af en orättvis fördelning af dessa bördor, nästan ingen uppoffring gjort, och att hela folket uppoffrat mycket på sitt försvarsväsende, som icke blifvit väl användt för det dermed afsedda ändamålet.